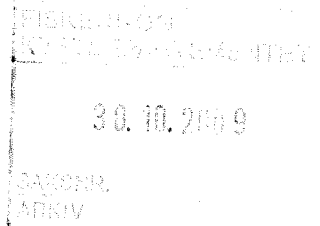

Vår ref:
2008/00294

Norsk Sjømannsforbund
Rosenkrantz' gate 15- 17
Postboks 2000 Vika
0125 Oslo.

Fiskeri – og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo.

Oslo, 23.10.09

Høringsbrev – forslag til endring av forskrift av 4. mars 2005 § 15 om slumpfiskeordningen.

Vi viser til mottatt høringsbrev av 24.09.09 Deres ref: 200602483-/BSS

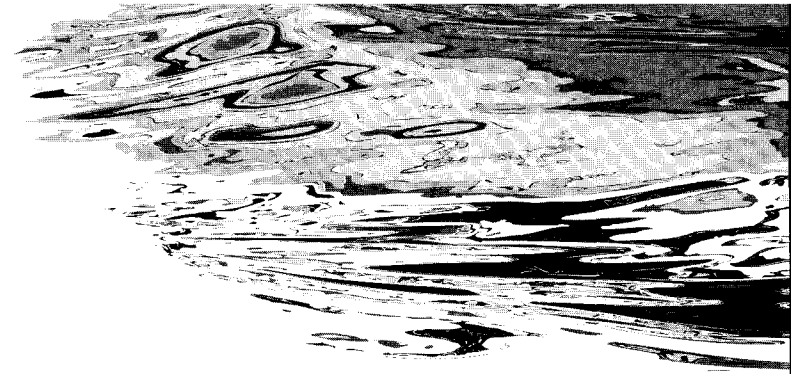
Norsk Sjømannsforbund (NSF) har mottatt høringsdokumentet vedrørende forslag til ytterligere endringer i slumpfiskeordningen for havfiskeflåten, og vil komme med følgende merknader til dokumentet.

Havfiskeflåten har de senere år vært gjennom en strukturingsprosess for å tilpasse flåten til ressursgrunnlaget. Det har fra bl a Fiskebåtredernes Forbund vært hevdet at denne strukturering var nødvendig for å skape lønnsomhet i næringen, noe NSF kan være enige i. Størsteparten av havfiskeflåten har fått økt kvotegrunnlaget betydelig gjennom struktureringen, og har i kraft av dette muligheten til å legge opp fiskeriene i løpet av året, slik at det både er forsvarlig driftsmessig for fartøy og rederi, samtidig som flåten kan "serve" landindustrien på en tilfredsstillende måte med dagens lovgivning.

Slumpfiskeordningen ble innført i en tid da kvotene var lave, spesielt i torskefiskeriene, og utgjorde 20% av fartøyets kvote. Ettersom mesteparten av havfiskeflåten har fått tilgang til betydelig større kvoter gjennom strukturings prosesser og kvoteøkninger, utgjør 20% av fartøyets totalkvote en betydelig fiskemengde.

Ikke minst ut fra dette var NSF betenkt over i det hele tatt å videreføre ordningen, med samme prosentandel i torskefiskeriene ved forskriftsendringen som kom i fjor, hvor fiskeriministeren understreket at ordningen ble innført for at rederiene skulle spare penger på bunkers.

For havfiskeflåten har det i den siste 3 års perioden vært åpnet for fritt fiske på sei nord for 62 breddegrad nå 3 år på rad, for hyse ble det åpnet for fritt fiske allerede i juli i år, og det strides i disse dager om hvorvidt det skal gjennomføres en refordeling av torsk mellom kyst og hav. Med en økning i kvotene i 2010, med ytterligere 16% på torsk, 25 % på hyse og sannsynligvis en marginal nedgang på sei, en nedgang næringen selv ser på som positivt da kvotene allikevel ikke blir fisket, mener NSF at dette er viktige momenter som må ses i sammenheng med den ytterligere utvidelsen i slumpfiskordningen, og hva man ønsker å oppnå med denne fleksibiliteten.

Når Departementet kommer med forslag til en ytterligere forenkling og effektivisering av ordningen, spesielt motivert ut fra den vanskelige situasjonen for hvitfisksektoren, er det betimelig å stille seg spørsmål med hvordan en ytterlig lempning på denne forskriften skal kunne forenkle en situasjon hvor man igjennom store deler av året har fritt fiske på 2 av 3 kvoteregulerte fiskerier.

NSF er av den klare oppfatning av at store deler av den havgående flåten allerede er overstrukturert og dermed ikke i stand til å fiske kvotene sine slik situasjonen er, og kanskje enda dårligere stilt med kvoteøkningene som forventes både for 2010 og årene fremover.

En ytterligere lempning i slumpfiskeordningen, vil således etter NSF's syn hverken forenkle eller effektivisere fiskeriene, men heller åpne for en snikinnføring av omsettelighet på konsesjoner og en spesialisering av flåten ingen ser konsekvensene av enda. I tillegg vil man gå så langt å påstå at myndighetene igjennom en ytterligere forenkling av slumpfiskordningen motiverer til fortsatt stagnasjonen i fornyelse av flåten.

På bakgrunn av finanskrisen har det vært en betydelig nedskrivning av minsteprisene på hvitfisk, marginal kamp om råstoffet, problemer med avsetningen for kystflåten, og derav unike muligheter for landindustrien å tilegne seg det råstoffet som har vært nødvendig for å opprettholde produksjonen og arbeidsplassene til konkurransedyktige priser. Når man så forventer ett konkurs ras på mottakersiden i løpet av høsten og vinteren 2010, basert på utfordringene som har vært i næringen dette året, kan en ytterligere spesialisering av havfiskeflåten, etter NSF's syn, forverre leveransmulighetene til kystflåten i vinterhalvåret, samt være en trussel mot prisregimet, spesielt i de nordligste fylkene

Endringene som foreslås i høringsdokumentet, åpner som nevnt tidligere, for å flytte betydelige mengder råstoff mellom fartøyer. Vi frykter at en oppmyking av regelverket og kvotestrukturendringer, er med på å undergrave fiskernes forutsigbarhet i forhold til inntektspotensialet.

Den eneste garanti og forutsigbarhet mannskapene i den havgående flåten har i forhold til stabil inntekt er kvotegrunnlaget for fartøyet de har jobb om bord i. NSF mener at departementets nye forslag til ytterligere lempninger i ordningen fører til at denne forutsigbarheten svekkes betydelig.

For å belyse hvilke kvantum det er man snakker om har vi valgt å ta utgangspunkt i en helt tilfeldig torskekråler som i 2009, ved hjelp av strukturkvoteordningen, har strukturert seg opp til en kvotefaktor 3 på torsk nord for 62 breddegrad, og som i tillegg har konsesjon for sei sør for 62 breddegrad.

Torsk nord for 62 breddegrad	: 2.328 tonn
Sei nord for 62 breddegrad	: 3.579 tonn
<u>Hyse nord for 62 breddegrad</u>	<u>: 1.680 tonn</u>
<u>Totalt knyttet til torskerettighetene nord for 62 breddegrad:</u>	<u>: 8.532 tonn</u>

I tillegg kommer konsesjonen for sei sør for 62 breddegrad på vel 2000 tonn.

Av gjeldende slumpfiskeordning fremgår det av siste setning i § 15, ”Fiske på slike kvoter av torsk kan ikke starte før 1. oktober.”. I departementets nye forslag er denne setning tatt ut, og forbundets konkluderer med at dette innebærer følgende:

Fartøyet i vårt eksempel kan, dersom dagens ordning benyttes, slumpe 1.706 tonn med fisk, herav 716 tonn sei og 336 tonn hyse, straks avgående fartøy har fisket 50 % av sitt kvotegrunnlag, til ett annet fartøy i rederiet eller samarbeidende rederi. Mens 465 tonn torsk ikke kan slumpe før etter 1. oktober dog med samme begrensning i at min.50 % av kvoten må være fisket før fartøyet kan tas ut i ordningen. Tidsbegrensningen på startdato for torsk ble bestemt ut fra et ønske om å sikre landanlegg torskeleveranser på høsten.

Forslaget til de nye endringene i slumpfiskordningen, og fjerningen av ordlyden nevnt ovenfor, siste setning i § 15, ”Fiske på slike kvoter av torsk kan ikke starte før 1. oktober.”, innebærer at dersom rederiet som eier fartøyet i vårt eksempel velger å benytte seg av slumpfiskeordningen, kan ”slumpe” alle de kvotebelagte fiskearter straks 30 % av totalkvoten er oppfisket uavhengig av tid på året.

Eksempelet ovenfor belyser tydelig, at NSF’s verste anelser dessverre har slått til. De stadige endringer i slumpfiskordningen, har nå medført, at det som i 2005, når ordningen kom, var tillatelse til å overføre mindre kvantum av fisk til et annet fartøy, ut fra bedriftsøkonomiske hensyn, har utviklet seg til en tillatelse til å ”slumpe” en ikke ubetydelig mengde fisk.

NSF frykter for, at departementet om ikke lenge vil settes under press fra rederier, som vil komme med ønsker om åpning for å flytte kvoter fra båt til båt (omsettelige kvoter). Dette vil ytterligere øke mannskapenes usikkerhet i forhold til planlegging av økonomi.

NSF finner det ytterst betenkelig, at det åpnes for å overføre så betydelige kvanta fisk mellom fartøyene, sett i lys av både bestandssituasjonen og utfordringene med beskatningen av de ulike artene.

NSF mener sterkt at begrepet en "slump" fisk har utviklet seg i feil retning, og tillater seg å foreslå for departementet å ta inn en bestemmelse om at det bare er fartøyets ordinære kvoter det kan beregnes "slumpfisk" av. Kvoter som er tilført i medhold av strukturordningen i havfiskeflåten skal ikke inngå i beregningsgrunnlaget.

Norsk Sjømannsforbund foreslår også at man bevarer bestemmelsen om, at "slumpfisk" etter torsk ikke kan fiskes før etter 1. oktober.

Begge disse tiltak vil være med på å bringe slumpfiskordningen tilbake til det den var ment som, samtidig som man oppfyller landindustriens behov for råstoff på høsten.

Norsk Sjømannsforbund vil henlede departementets oppmerksomhet på, at hensikten med etablering av strukturvoteordning for havfiskeflåten var å gi flåten grunnlag for fornyelse og helårsdrift og samtidig skape lønnsomme og attraktive arbeidsplasser både på sjø og land.

Ser man ovenstående eksempel i lys av de forventede økninger i kvotene for torsk og hyse i 2010 nord for 62 breddegrad, så vil presset for å få nye tilpasninger bare øke. Etter hvert begynner departementets tolkning av en "slump" fisk å få en hul klang. Fra neste år vil en "slump" fisk være like stor som kvoten et fartøy med kvotefaktor 1 hadde for bare 3 år siden.

Norsk Sjømannsforbund konstaterer videre, at departementet heller ikke denne gangen legger opp til begrenset tidsperspektiv for ordningen, noe som skaper ytterligere frustrasjon blant fiskerne i havfiskeflåten.

Vi ønsker også å gi uttrykk for bekymring over det kontrollregime det er lagt opp til. Det er lagt til grunn et system med inndragning av fangst med hjemmel i saltvannsfisk loven som et effektivt redskap. En slik ordning vil etter vårt syn være lite tilfredsstillende og vil kunne bidra til å redusere fiskernes inntekter, i tillegg til at det kan resultere i et utilsiktet overfiske av fartøykvoten.

Oppsummert så har Norsk Sjømannsforbund fortsatt vanskelig for å se, at de foreslåtte endringer i slumpfiskeordningen vil bidra til større fleksibilitet for havfiskeflåten for å kunne gjennomføre fisket med lønnsomhet, men heller en åpning for spesialisering, snikinnføring av omsettelighet, fortsatt stagnasjon i fornyelse av flåten, utfordringer for kystflåten til leveranser og en trussel mot prisregimet i de nordligste fylkene.

Norsk Sjømannsforbund mener med bakgrunn i ovenstående at:

1. Teksten i gjeldende ordnings § 15 første avsnitt bibeholdes med følgende tilføyelse:
Beregning av maksimal kvanta som kan slumpes skal foretas i fartøyets torskestrål-/seitråltillatelse. Kvoter ervervet ved bruk av strukturkvoteordning kan ikke inngå i grunnlaget for beregning.
2. Teksten i gjeldende ordnings § 15 bibeholdes med følgende endring. I siste setning fjernes ordene "av torsk" slik at den får denne ordlyd: ***Fiske på slike kvoter kan ikke starte før 1. oktober.***

Norsk Sjømannsforbund mener at det vil bli feil, om det gis anledning til at strukturerte kvoter kan inngå i beregningsgrunnlaget. Dette er kvoter rederi har strukturert til seg for å skape lønnsomhet.

Ved å foreta disse endringer i slumpfiskordningen mener Norsk Sjømannsforbund at ordningen er brakt tilbake til det som var den opprinnelige mening med en "slump" fisk, og man har sikret landanleggene tilførsel av råstoff utover høsten, samtidig som mannskapene i havfiskeflåten sikres større forutsigbarhet for sin årsinntekt.

Norsk Sjømannsforbund erkjenner at kostnadene i fiske er økende og ønsker gjennom vårt engasjement å bidra til å skape et godt økonomisk fundament for flåten. Dette kan blant annet utvikles gjennom felles dialog hvor vårt forbund blir invitert med i de fora hvor viktige fiskeripolitiske spørsmål drøftes.

Med hilsen
Norsk Sjømannsforbund

Saksbehandler: Werner Kiil

